

Wysoce Zjadliwa Grypa Ptaków

data aktualizacji: 2025.02.16 autor: ARTYKUŁ PARTNERA

<https://piwskierniewice.pl/materialy-informacyjne-dotyczace-wysoce-zjadliwej-grypy-ptakow-hpai/84>Nawiązując do dynamicznie rozwijającej się sytuacji epidemiologicznej dotyczącej występowania na terenie kraju i województwa łódzkiego Wysoce Zjadliwej Grypy Ptaków (HPAI) w stadach drobiu, a co za tym idzie możliwością wystąpienia tej choroby na terenie powiatu skierniewickiego oraz Miasta Skierniewic, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Skierniewicach przedstawia ważne informacje dotyczące w/w zagadnienia.

Wysoce Zjadliwa Grypa ptaków (HPAI - *Highly pathogenic avian influenza*), d. pomór drobiu (FP - *Fowl plaque*), należy do chorób zwierząt listy OIE jako **niezwykle zakaźna i zaraźliwa choroba wirusowa drobiu, która może powodować śmiertelność do 100%.**

Chorobę wywołują niektóre szczepy podtypów H5 i H7 wirusa grypy typu A. (czynniki etiologiczne: wirus z rodziny Orthomyxoviridae, rodzaju Influenzavirus).

Zakażone ptaki wydają wirus w dużych ilościach przede wszystkim z:

- kałem
- wydzieliną z oczu
- wydzieliną z dróg oddechowych
- wydychanym powietrzem.

Na zakażenie wirusami grypy ptaków podatne są prawie wszystkie gatunki ptaków zarówno domowych (drób), jak i dzikich wolno żyjących, jednak stopień wrażliwości poszczególnych gatunków jest zróżnicowany:

- kury i indyki - duża wrażliwość na zakażenie, występowanie klinicznej postaci choroby;
- kaczki i gęsi - duża wrażliwość na zakażenie wszystkimi szczepami wirusa AI, ale tylko niektóre bardzo zjadliwe wirusy wywołują kliniczną postać choroby. **Drób wodny uważa się za potencjalny rezerwuar i źródło wirusa dla drobiu;**
- perliczki, przepiórki, bażanty i kuropatwy - wrażliwość podobna jak u kur i indyków;
- strusie - u strusi występują objawy oddechowe i nerwowe, biegunka, osłabienie i upadki 20-30%. Emu jest mniej wrażliwe, nie występują objawy kliniczne ani upadki;
- ptaki trzymane w klatkach, włączając papugowate i śpiewające - wirusy AI izolowane na całym świecie od dzikich i egzotycznych ptaków nie były dotąd stwierdzane u ptaków trzymanych w klatkach.

Wirus grypy ptaków może zachowywać aktywność w środowisku kurnika przez 5 tygodni, zatem istotne jest przy podejrzeniu lub stwierdzeniu choroby, zabezpieczenie pomieszczeń, sprzętu, nawozu oraz dokładne ich oczyszczenie i odkażenie. Wirusy grypy są wrażliwe na powszechnie stosowane środki dezynfekcyjne oraz detergenty. Niszczy go również obróbka termiczna (smażenie, gotowanie).

Zakażenie następuje głównie drogą oddechową i pokarmową. Najbardziej prawdopodobnym źródłem zakażenia drobiu domowego jest **bezpośredni lub pośredni kontakt z wędrującymi ptakami dzikimi (ich wydaliny i wydzieliny), zwykle ptactwem wodnym.**

Wirusa wysoce zjadliwej grypy ptasiej stwierdzono między innymi u następujących gatunków ptaków dzikich: Bernikla kanadyjska, Bernikla obrożna, Gęś gęgawa, Gęś zbożowa, Łabędź niemy, Łabędź czarny, Krzyżówka, Cyraneczka, Mewa śmieszka, Mewa srebrzysta, Myszolów zwyczajny, Jastrząb, Sokół wędrowny, Żuraw.

Rozprzestrzenienie wirusa może następować również poprzez zanieczyszczoną paszę, wodę, nawóz, ściółkę, sprzęt i środki transportu. Bardzo ważną rolę w rozprzestrzenianiu wirusa grypy ptaków odgrywa człowiek, który poprzez zanieczyszczone ubranie, obuwie, sprzęt i produkty może przyczynić się do rozprzestrzeniania choroby.

W przydomowych zbiornikach wodnych w okresie jesienno-zimowym i wiosennym , kiedy występują niskie temperatury otoczenia wirus ptasiej grypy może być aktywny przez okres 2 miesięcy , dlatego tak bardzo ważne jest ograniczenie bezpośredniego dostępu ptactwa domowego do tego rodzaju zbiorników i unikanie pojenia ptaków wodą pozyskaną z tych zbiorników.

Wystąpienie wysoce zjadliwej grypy ptaków na terenie gospodarstwa utrzymującego drób, skutkuje olbrzymimi stratami gospodarczymi związanymi z odszkodowaniami , kosztami likwidacji, a także wstrzymaniem eksportu drobiu i produktów z drobiu.

Na dzień 13.02.2025r. na terenie kraju potwierdzono:

- **23 ogniska wysoce zjadliwej grypy ptasiej** , w ogniskach choroby było łącznie 2.018.229 sztuk drobiu – **czerwony kwadrat.**
- 2. Stwierdzono **15 ognisk u ptactwa dzikiego - żółty kwadrat.**
- 3. Stwierdzono **5 ognisk w chowie przyzagrodowym na łączną ilość 191 sztuk drobiu - fioletowy kwadrat.**

[[[2435]]]

Z uwagi na olbrzymie zagrożenie wystąpienia tej **groźnej dla gospodarki narodowej** choroby na terenie powiatu skierniewickiego i Miasta Skierniewice, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Skierniewicach przypomina podstawowe zasady bioasekuracji gospodarstw utrzymujących drób , mające na celu zabezpieczenie gospodarstw przed wystąpieniem tej groźnej choroby w stadach drobiu, zawarte w ***Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków*** (Dz. U. 2022 poz.768 z późn zm.) zawarte są zakazy oraz nakazy dla gospodarstw utrzymujących drób na potrzeby własne oraz w celach komercyjnych (sprzedaż drobiu, jaj itd.)

We wszystkich gospodarstwach utrzymujących drób:

1) WPROWADZA ZAKAZ:

- a) pojenia drobiu oraz ptaków utrzymywanych przez człowieka wodą ze zbiorników, w tym wód powierzchniowych, do których mają dostęp dzikie ptaki,
- b) wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym jest utrzymywany drób, zwłok dzikich ptaków lub tusz ptaków łownych;

2) WPROWADZA NAKAZ:

- a)** utrzymywania drobiu w sposób wykluczający jego dostęp do zbiorników wodnych, do których mają dostęp dzikie ptaki,
- b)** zgłaszania do powiatowego lekarza weterynarii miejsc, w których jest utrzymywany drób lub inne ptaki, z wyłączeniem ptaków utrzymywanych stale w pomieszczeniach mieszkalnych,
- c)** utrzymywanie drobiu, z wyłączeniem kaczek, gęsi i ptaków bezgrzebieniowych, w izolacji od dzikich ptaków,
- d)** przechowywania paszy i ściółki dla drobiu i ptaków utrzymywanych przez człowieka w sposób zabezpieczający tę paszę i ściółkę przed kontaktem z gryzoniami i dzikimi ptakami oraz ich odchodami,
- e)** karmienia i pojenia drobiu i ptaków utrzymywanych przez człowieka w zamkniętym

pomieszczeniu lub osłoniętym miejscu w sposób zabezpieczający paszę i wodę przed dostępem dzikich ptaków oraz ich odchodami,

f) lokalizowania gniazd dla drobiu wewnątrz budynków,

g) powstrzymania się przez osoby, które w okresie ostatnich 48 godzin uczestniczyły w polowaniu na ptaki łowne, od wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu,

h) dokonywanie codziennego przeglądu stad drobiu oraz prowadzenie dokumentacji zawierającej informacje o wystąpieniu objawów klinicznych, o których mowa w ust. 3

2. W gospodarstwach („komercyjnych”) utrzymujących drób prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. h oraz n ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wprowadza ponadto nakaz :

1) wyposażenia takiego gospodarstwa w maty dezynfekcyjne w liczbie zapewniającej możliwość ich wyłożenia przed:

a) wejściami do budynków inwentarskich i wyjściami z tych budynków albo zastosowanie w tym gospodarstwie innych rozwiązań technicznych pozwalających na oczyszczenie i odkażenie obuwia przed wejściami do takich budynków i wyjściami z nich,

b) wjazdami do tego gospodarstwa i wyjazdami z niego albo zainstalowanie w tym gospodarstwie niecek dezynfekcyjnych lub innych urządzeń zapewniających dezynfekcję kół pojazdów wjeżdżających do tego gospodarstwa lub z niego wyjeżdżających

- przy czym szerokość tych mat albo niecek nie powinna być mniejsza niż szerokość wjazdów do tego gospodarstwa i wyjazdów z niego, a ich długość - nie mniejsza niż obwód największego koła środka transportu wjeżdżającego do tego gospodarstwa lub z niego wyjeżdżającego;

2) stosowanie przez osoby wchodzące do budynków, w których jest utrzymywany drób:

a) środków bezpieczeństwa biologicznego i ochrony osobistej, w tym odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przeznaczonych do użytku wyłącznie w danym budynku,

b) oczyszczania i dezynfekcji obuwia;

3) oczyszczanie i odkażanie sprzętu i narzędzi używanych do utrzymywania drobiu przed każdym ich użyciem, a jeżeli są używane wyłącznie w danym budynku - co najmniej raz dziennie;

4) prowadzenie i przechowywanie w tym gospodarstwie przez rok dokumentacji dotyczącej zakupu, przyjęcia i zużycia środków odkażających, terminu wykonania czynności deratyzacji i dezynfekcji oraz daty padnięcia zwierząt i liczby zwłok padłych zwierząt przekazanych do unieszkodliwienia;

5) wdrożenie procedur w zakresie zapobiegania przedostawaniu się dzikiego ptactwa do kurników i miejsc przechowywania paszy i ściółki oraz przeprowadzania deratyzacji i dezynsekcji;

6) prowadzenie rejestru środków transportu do przewozu drobiu, jaj, paszy lub produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego wjeżdżających na teren tego gospodarstwa oraz rejestru wejść osób do pomieszczeń, w których jest utrzymywany drób;

7) wyposażenie tego gospodarstwa w przeznaczony wyłącznie do użytku przez to gospodarstwo

kontener do przetrzymywania zwłok padłego drobiu lub wydzielenie w tym gospodarstwie pomieszczenia przeznaczonego wyłącznie do przetrzymywania takich zwłok; ten kontener i to pomieszczenie zabezpiecza się przed dostępem gryzoni, zwierząt domowych i dzikich;

8) usuwanie padłego drobiu do kontenera lub pomieszczenia przeznaczonych do przetrzymywania zwłok padłego drobiu - nie rzadziej niż raz dziennie;

9) wyposażenie tego gospodarstwa w środki odkażające w ilości umożliwiającej bieżącą dezynfekcję co najmniej przez 7 dni oraz utrzymywanie mat dezynfekcyjnych albo niecek dezynfekcyjnych lub innych urządzeń zapewniających dezynfekcję w stanie zapewniającym skuteczność użytego środka odkażającego;

10) zabezpieczenie znajdujących się na terenie tego gospodarstwa zbiorników wodnych przed dostępem ptaków wolno żyjących;

11) utrzymywanie czystości i porządku wokół budynków inwentarskich oraz miejsc, w których są przechowywane pasza i ściółka, w tym regularne wykaszanie roślinności i uprzątnięcie pozostałości pasz i ściółki;

12) wyposażenie tego gospodarstwa w wydzielone miejsca do:

- a)** składowania środków odkażających, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych,
- b)** składowania obornika, paszy i ściółki,
- c)** przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, w których zapewnia się warunki gwarantujące niezmienny stan tych produktów, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych;

13) posiadanie i wdrożenie - w przypadku gdy w tym gospodarstwie utrzymuje się więcej niż 350 sztuk drobiu średniorocznie - Planu bioasekuracji uwzględniającego profil produkcji tego gospodarstwa, obejmującego co najmniej:

- a)** ustanowienie „czystych” i „brudnych” stref dla osób wykonujących czynności związane z utrzymywaniem drobiu,
- b)** ustanowienie rozwiązań dotyczących sposobu wprowadzania do tego gospodarstwa drobiu, pasz, ściółki, materiałów pomocniczych oraz sprzętu i urządzeń wykorzystywanych w chowie i hodowli drobiu,
- c)** procedury dotyczące czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń, środków transportu i wyposażenia oraz higieny osób wykonujących czynności związane z utrzymywaniem drobiu,
- d)** procedury w zakresie zwalczania szkodników,
- e)** ustanowienie rozwiązań mających na celu rozdzielenie poszczególnych stad drobiu utrzymywanych w tym gospodarstwie oraz uniknięcie bezpośredniego lub pośredniego kontaktu utrzymywanego drobiu z produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego.

3. Posiadacz drobiu niezwłocznie zawiadamia organ Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższy podmiot świadczący usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej o wystąpieniu u drobiu następujących objawów klinicznych:

1) zwiększonej śmiertelności;

2) spadku pobierania paszy i wody;

3) objawów nerwowych, takich jak: drgawki, skręty szyi, paraliż nóg i skrzydeł lub niezdolność ruchów;

4) duszności;

5) sinicy i wybroczyn;

6) biegunki;

7) nagłego spadku nieśności.

4. Dzierżawcy lub zarządcy obwodów łowieckich zgłaszają organowi Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższemu podmiotowi świadczącemu usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej przypadki zwiększonej śmiertelności dzikich ptaków - niezwłocznie po zaobserwowaniu tych przypadków.

Zgodnie z art.42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U 2020 poz. 1421) zgłoszenie podejrzenia wystąpienia grypy ptaków w gospodarstwie jest obowiązkiem, którego niedopełnienie stanowi wykroczenie.

Po dokonaniu zgłoszenia - do czasu przybycia urzędowego lekarza weterynarii-posiadacz drobiu zobowiązany jest do:

- izolacji i strzeżenia w gospodarstwie wszystkich przebywających tam ptaków;
- wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania produktów z gospodarstwa, w szczególności mięsa, zwłok zwierzęcych, środków żywienia zwierząt, wody, ściółki, nawozów naturalnych;
- uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do pomieszczeń lub miejsc, w których znajdują się ptaki podejrzane o zakażenie lub chorobę.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Skierniewicach przypomina, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa za:

- kury, kaczki, gęsi, indyki, perlice, przepiórki, kuropatwy, bażanty, strusie zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej oraz
- za pasze, sprzęt , który nie może zostać poddany dezynfekcji przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa. Odszkodowanie to nie przysługuje m.in. w przypadku braku spełnienia zasad bioasekuracji.

Osobom, którym nie przysługuje odszkodowanie, **a które przyczyniły się do szybkiej likwidacji choroby zakaźnej**, wojewódzki lekarz weterynarii, na wniosek powiatowego lekarza weterynarii, może przyznać nagrodę ze środków budżetu państwa.

Aktualne informacje na temat sytuacji epizootycznej związanej z występowaniem ognisk ptasiej

grypy na terenie Polski umieszczane są na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii , pod linkiem: <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/grypa-ptakow>

Nawiązując do zaistniałej oraz nieprzewidywalnej sytuacji epizootycznej dotyczącej występowania wysoce zjadliwej grypy ptaków, Powiatowy Lekarz Weterynarii w Skierniewicach apeluje do osób utrzymujących drób o przestrzeganie zasad BIOASEKURACJI !!!!!

Link do strony Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Skierniewicach dot. Wysoce Zjadliwej Grypy Ptaków

<https://piwskierniewice.pl/materialy-informacyjne-dotyczace-wysoce-zjadliwej-grypy-ptakow-hpai/84>

[[[2436]]]

Źródło: <https://eglos.pl/aktualnosci/item/44083-wysoce-zjadliwa-grypa-ptakow>